

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marta Węglewska

Protokolant: protokolant sądowy-stażysta Beata Grobelna

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2014 r. w Pruszkowie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. S.

przeciwko E. S.

o obniżenie alimentów

oraz z powództwa wzajemnego E. S.

przeciwko S. S.

o podwyższenie alimentów

1. obniża alimenty od powoda S. S. na rzecz pozwanej E. S. z kwoty 800 (osiemset) złotych miesięcznie ustalonej wyrokiem Sądu Okręgowego w W.z (...) roku w sprawie (...) do kwoty po 700 (siedemset) złotych miesięcznie poczynając od dnia 26 listopada 2013 roku płatne do dnia 10-go każdego miesiąca;
2. w pozostałym zakresie oddala powództwo S. S.;
3. powództwo wzajemne E. S. oddala;
4. koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

UZASADNIENIE

S. S. w dniu 26 listopada 2013 r. wniósł do tutejszego Sądu powództwo o obniżenie wysokości ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony E. S. z kwoty 800 zł miesięcznie do kwoty 400 zł miesięcznie. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał m.in., iż alimenty zasądzone zostały wyrokiem Sądu Okręgowego w W.z dnia (...) w sprawie rozwodowej. Od tamtego czasu zaszły istotne okoliczności w życiu powoda, przeszedł on bowiem od 13.09.2012 r. na emeryturę w wysokości 2987,08 zł, jest to jedyne jego źródło dochodu. Pogorszył się stan zdrowia powoda, co uniemożliwia pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych. Powód zawarł kolejny związek małżeński w dniu 19.01.2013 r., żona jest osobą bezrobotną, z uwagi na problemy zdrowotne i pozostaje na jego wyłącznym utrzymaniu. Ponadto zmieniła się sytuacja pozwanej, otrzymuje ona dodatkowy dochód z wynajmu garażu (k. 3-6).

W odpowiedzi na pozew wniesiony przeciwko E. S. o obniżenie alimentów reprezentujący ją pełnomocnik wniósł m.in. powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów od S. S. na rzecz E. S. z kwoty 800 zł miesięcznie do kwoty 1200 zł miesięcznie. W uzasadnieniu podał m.in., iż nastąpiło znaczne pogorszenie zdrowia i zdiagnozowanie u E. S. obok

stwardnienia rozsianego, padaczki, która objawia się okresowymi utratami przytomności. Potrzebuje ona nowych leków oraz fachowej rehabilitacji. Stan jej zdrowia spowodował, iż ZUS zakwalifikował ją jako osobę trwale niezdolną do samodzielnej egzystencji, przypisując znaczny stopień niepełnosprawności.

S. S. na rozprawie w dniu 5 lutego 2014 r. i aż do chwili zamknięcia rozprawy popierał powództwo o obniżenie alimentów od dnia wniesienia powództwa i wnosił o oddalenie powództwa wzajemnego o podwyższenie alimentów (k. 109).

Pełnomocnik E. S. na rozprawie w dniu 5 lutego 2014 r. i aż do chwili zamknięcia rozprawy wnosił o oddalenie powództwa w całości i popierał powództwo wzajemne od dnia jego wniesienia (k. 106,109).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia (...) w sprawie o sygn. akt (...) orzekł rozwód związku małżeńskiego S. S. oraz E. S. z winy męża, zasądając jednocześnie alimenty od S. S. na rzecz E. S. w kwocie 800 zł miesięcznie. Przedmiotowy wyrok uprawomocnił się 21 listopada 2012 r.

S. S. w dacie orzekania rozwodu miał 60 lat, pracował w (...) Sp. z o.o. jako kierowca za wynagrodzeniem 3.445,07 zł netto miesięcznie, dodatkowo powód otrzymywał „trzynastą” pensję, miał również możliwość korzystania z dofinansowania w pracy z tzw. „wczasy pod gruszą”, z czego dobrowolnie nie korzystał. W 2010 r. osiągnął dochód w kwocie 67.662,08 zł, tj. 5.638,50 zł miesięcznie. Zamieszkiwał wraz z nową partnerką, koszt utrzymania domu stanowił wydatek rzędu 1.000-1.100 zł miesięcznie. Powód i jego wówczas jeszcze konkubina ponosili pełne koszty utrzymania domu zamieszkiwanego również przez inne osoby. S. S. spłacał kredyt zaciągnięty na kwotę 15000 zł, gdzie miesięczna rata spłaty wynosiła 430 zł. Pieniądze i oszczędności po podziale majątku przeznaczał na remont domu w którym mieszkał - domu konkubiny. Było wiadomo, że wkrótce przechodzi na emeryturę.

Obecnie S. S. ma 61 lat, we wrześniu 2012 r. przeszedł na emeryturę i pobiera z tego tytułu świadczenie w kwocie 2.987,08 zł netto miesięcznie, aktualnie 3005 zł. W okresie od 14.12.2012 r. do 30.09.2013 r. powód „dorabiał sobie” i pracował w (...) Sp. z o.o. w wymiarze 0,25 etatu, jako kierowca. Umowa została rozwiązana za porozumieniem stron. Obecnie emerytura jest jednym źródłem dochodu powoda. W dniu (...). powód zawarł kolejny związek małżeński. Żona jego nie pracuje z powodów zdrowotnych, pozostaje na utrzymaniu powoda. Powód w okresie marzec-kwiecień 2013 r. zaciągnął w banku dwa kredyty gotówkowe, pierwszy w kwocie 6.256,83 zł, rata miesięczna to 136,61 zł, drugi w kwocie 24 910,35 zł, rata miesięczna to 543,63 zł. Zdiagnozowano u powoda chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa dyskopatię i zmiany zwyrodnieniowe stawów oraz nadciśnienie. Wskutek przejścia na emeryturę nie pobiera takich świadczeń jak premie czy trzynaste pensje. Aktualnie nie ma żadnego majątku ani oszczędności, mieszka z żoną, ówczesna konkubina w jej domu, w którym sfinansował remont

E. S. w dacie orzekania rozwodu miała 65 lat, przebywała na emeryturze w wysokości 2.550 zł netto miesięcznie. Od 2004 r. chorowała na stwardnienie rozsiane, miała orzeczonego znaczny stopień niepełnosprawności i wymagała kompleksowych usług opiekuńczych i opieki osób drugich oraz stałej rehabilitacji. Korzystała z usług opiekuńczo - pielęgnarskich. Otrzymywała zasiłek pielęgnacyjny 153 zł miesięcznie. Mieszkała sama w W. w mieszkaniu, które otrzymała na wyłączną własność w wyniku podziału majątku dorobkowego.

Obecnie E. S. ma 67 lat, nadal mieszka w tym samym miejscu. Pogorszył się stan jej zdrowia, poza stwardnieniem rozsianym, rozpoznano u niej padaczkę. Choroba postępuje, zdarza się, że kobieta np. nagle zasypia. Ma również nadciśnienie i osteoporozę. W 2013 r. była trzykrotnie hospitalizowana. Postępująca choroba SM oraz nowa choroba wpłynęły także bardzo negatywnie na psychikę pozwanej. E. S. ma obecnie orzeczonego znaczny stopień niepełnosprawności, na stałe oraz orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS zakwalifikowana została jako osoba niezdolna do samodzielnej egzystencji do 31 maja 2015r. Aktualnie świadczenie emerytalne po waloryzacji wynosi 3235,16 zł. -2.659 zł. netto do wypłaty. Pozwana otrzymuje również zasiłek pielęgnacyjny, co daje jej łączny dochód miesięczny w wysokości 2.862,50 zł. netto. Nie ma innych dochodów. W 2012 r. osiągnęła dochód w kwocie 37 186,76 zł. W dalszym ciągu korzysta z prywatnych usług opiekuńczo - pielęgnarskich oraz z opieki społecznej i rehabilitanta. Stale

przychodzi do niej opiekunka z (...) której jednak trzeba płacić około 600-800 zł. miesięcznie; (...) przydzielił ją również odpłatnie na 3 godziny tygodniowo ale jest to niewystarczające. E. S. posiada także boks garażowy, z którego nieodpłatnie korzysta znajomy pozwanej, w zamian za drobne usługi transportowe z takie jak wyjazd do lekarza, fryzjera, kosmetyczki. Posiada 13000zł. oszczędności. Pozwana nie ma żadnej rodziny, korzysta z taksówek, zamierza pojechać do sanatorium.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: kopia decyzji k. 7-8, kopia odpisu skróconego aktu małżeństwa k. 9, kopia dokumentacji medycznej k.10-13, k. 45-48, kopia wyroku k. 14, kopia aktu notarialnego k. 21-25, kopia konsultacji psychologicznej k. 42, kopia orzeczenia o niepełnosprawności k. 43, kopia orzeczenia lekarza orzecznika ZUS k. 44, kopia decyzji ZUS k. 49, potwierdzenia wypłat z ZUS k. 50-55, kopie PIT k. 56-59, kopie pokwitowań wpłat k. 60-63, kopie faktur i rachunków k. 64-65, k. 71-74, kopia oświadczenia k. 60, kopia świadectwa pracy k. 70, kopie umów kredytowych i harmonogram spłat k. 75-78, kopie potwierdzenia wpłaty k. 79, kopie recept k. 82, kopia decyzji k. 83-84, kopia decyzji k. 85, oświadczenie k. 96, wyciągi z rachunków bankowych k. 97-101, zeznania świadka G. B. k. 108, przesłuchanie S. S. k. 108, przesłuchanie E. S. k. 108-109.

Jakkolwiek niektóre z dokumentów zostały złożone w kserokopiach, to jednak nic nie wskazuje na to, by ich treść nie odzwierciedlała wiernie treści dokumentów oryginalnych. Podnieść też należy, że strony wiarygodności i mocy dowodowej tych dowodów nie kwestionowały.

Zeznania świadka G. B. sąd uznał za wiarygodne, bowiem były one spójne i nie wykluczały się z powstałym materiałem dowodowym. Sąd dał również wiarę zeznaniom stron, materiał dowodowy jest wzajemnie uzupełniający się.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści przepisu art. 60 § 2 kro jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Orzekając rozwód małżeństwa stron Sąd Okręgowy w W. ustalił obowiązek alimentacyjny S. S.względem byłej żony E. S.w wysokości 800 złotych miesięcznie. Roszczenie to znajduje oparcie w powyżej powołanym przepisie.

Z uwagi na fakt, iż zobowiązania alimentacyjne z reguły utrzymują się przez dłuższy czas, czemu nieodłącznie towarzyszą zmiany okoliczności kształtujących zakres świadczeń alimentacyjnych, ustawodawca przewidział w art. 138 kro możliwość dokonania odpowiednich zmian w zakresie wysokości tych świadczeń. Zgodnie zatem z art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Przepis ten znajduje zastosowanie także do zmiany wysokości świadczeń alimentacyjnych między byłymi małżonkami na mocy art. 61 kro który stanowi, iż do obowiązku dostarczania środków utrzymania przez jednego z małżonków rozwiedzionych drugiemu stosuje się odpowiednio przepisy o obowiązku alimentacyjnym pomiędzy krewnymi.

W ocenie Sądu Rejonowego roszczenie powoda o obniżenie alimentów znajduje oparcie w powyższych przepisach.

Obowiązek świadczeń alimentacyjnych pomiędzy małżonkami po rozwodzie stanowi kontynuację obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny oraz obowiązku wzajemnej pomocy. Zakres tego obowiązku ustala się stosownie do treści art. 60 § 2 kro, który stanowi, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego. Przepis ten koresponduje z treścią art. 135 kro, stanowiącego, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Należy wskazać, że ustawodawca nie definiuje pojęcia usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Tym niemniej zgodnie z utrwalonymi poglądami judykatury potrzeby te należy rozumieć szeroko. Są to nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji, ale również takie, które stworzą uprawnionemu normalne warunki bytowania odpowiadające

jego wiekowi, statusowi społecznemu i wykształceniu. Do potrzeb tych zalicza się zarówno potrzeby materialne, jak i niematerialne, przy czym należy je zawsze oceniać w zależności od kontekstu i okoliczności danej sprawy. Przesłanką limitującą wysokość świadczeń alimentacyjnych są okoliczności leżące po stronie zobowiązanego, a zatem jego możliwości majątkowe i zarobkowe. Przez możliwości należy rozumieć nie tylko aktualnie uzyskiwany dochód, ale rzeczywiste możliwości zarobkowe. Należy zatem ocenić zdolność zobowiązanego do zarabkowania, a w zakresie jego możliwości należy zaliczyć także i te, które nie są przez niego wykorzystywane, choć obiektywnie istnieją. W poczet możliwości zarobkowych zalicza się nie tylko dochody z jego pracy zarobkowej wykonywanej, bądź możliwej do wykonywania, czy też ekwiwalenty wynagrodzenia z pracą jakim jest świadczenie emerytalne, ale też możliwe do uzyskania zasiłki i inne formy pomocowe. Możliwości majątkowe rozumie się także szeroko, nie tylko jako dochód aktualnie z majątku uzyskiwany, ale także jako rzeczywiste możliwości, a zatem także dochody, które zobowiązany może i powinien uzyskiwać przy prowadzeniu swoich spraw majątkowych z należytą starannością.

W ocenie Sądu Rejonowego rozpoznającego niniejszą sprawę, potrzeby uprawnionej do alimentów E. S. zwiększyły się gdyż pogorszył się stan zdrowia pozwanej, zdiagnozowano u niej dodatkowo padaczkę, wymaga pomocy opieki w szerszym zakresie to w pewnym sensie jest w stanie pokryć z tego tytułu sama swoje potrzeby, bowiem pozwana z tego właśnie powodu uznana została za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji i pobiera obecnie świadczenie emerytalne w kwocie wyższej niż uprzednio, która łącznie z dodatkiem pielęgnacyjnym wynosi 2.862,50 zł. Winno ono więc być przeznaczone na wzrastające potrzeby pozwanej. Pozwana ma także dodatkową pomoc od znajomego, który w zamian za korzystanie z boksu garażowego należącego do pozwanej zawozi ją do lekarza, fryzjera czy kosmetyczki.

Zmniejszeniu uległy w ocenie Sądu Rejonowego możliwości majątkowe i zarobkowe powoda. W toku poprzedniej sprawy dochody S. S. znacznie przewyższały dochody E. S., poprzednio powód pozostawał w stosunku pracy i otrzymywał wynagrodzenie w kwocie ponad 3.445,07 zł netto miesięcznie plus premie, dodatki, 13-sta pensja, możliwość korzystania z „wczasów pod gruszą”; obecnie są nieznacznie tylko wyższe od dochodów pozwanej bo o ok. 140 zł Obecnie jest na emeryturze i otrzymuje z tego tytułu świadczenie w kwocie 2.987,08 zł miesięcznie. Należy także wskazać, iż powód ponownie się ożenił, żona jego z powodów zdrowotnych nie pracuje, pozostaje na jego utrzymaniu. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż na powódzie S. S. po zawarciu ponownego związku małżeńskiego spoczywa obowiązek alimentacyjny także wobec obecnej żony. Również jego stan zdrowia ulega pogorszeniu.

Zdaniem Sądu Rejonowego na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nie mogła mieć także większego znaczenia okoliczność zaciągniętych przez powoda kredytów, bowiem osoba, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, musi się z tym liczyć przy podejmowaniu wydatków i ich wysokość planować stosownie do posiadanych możliwości z uwzględnieniem wspomnianego obowiązku alimentacyjnego.

Wobec powyższego, na podstawie art. 138 kro Sąd Rejonowy częściowo uwzględnił powództwo o obniżenie obowiązku alimentacyjnego powoda S. S. względem pozwanej E. S., obniżając alimenty z kwoty 800 do kwoty 700 złotych miesięcznie i oddalając powództwo w pozostałej części. Kwota ta pozostaje bowiem w ocenie sądu adekwatna do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionej, jak i do aktualnych możliwości zarobkowych i majątkowych powoda. Należy pamiętać, że jakkolwiek powód ma dochody znacznie mniejsze a jego stan zdrowia pogarsza się to jednak pozwana z uwagi na ciężką chorobę która w dodatku postępuje jest całkowicie zdana na pomoc osób trzecich, nie ma żadnej rodziny która mogłaby jej pomóc, nie ma żadnej już możliwości „dorobienia sobie”, obniżenie alimentów zatem o wyższą kwotę nie mogło nastąpić.

Uznanie, iż w rozpoznawanej sprawie zachodzą przesłanki do obniżenia alimentów na rzecz pozwanej E. S. skutkowało oddaleniem powództwa wzajemnego o podwyższenie alimentów.

Z wszystkich wyżej wymienionych względów na podstawie art. 138 kro orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc.